

# PROIEKTUETAN GENERO IKUSPEGIA ETA BERDINTASUN NEURRIAK

2024 / Apirila



DONOSTIA  
SAN SEBASTIÁN



Nork emandako ikastaroa:

**ERROTIK**

[www.errotik.org](http://www.errotik.org)



## **ELKARTEENTZAKO IKASTAROAK**

Aurkezpen honen helburua, elkarteei informazio orokorra eskaintzea da.  
Testu honek dibulgazio xedea du soilik eta ez du izaera ofizialik.

[www.donostia.eus/partaidetza/formazioa](http://www.donostia.eus/partaidetza/formazioa)

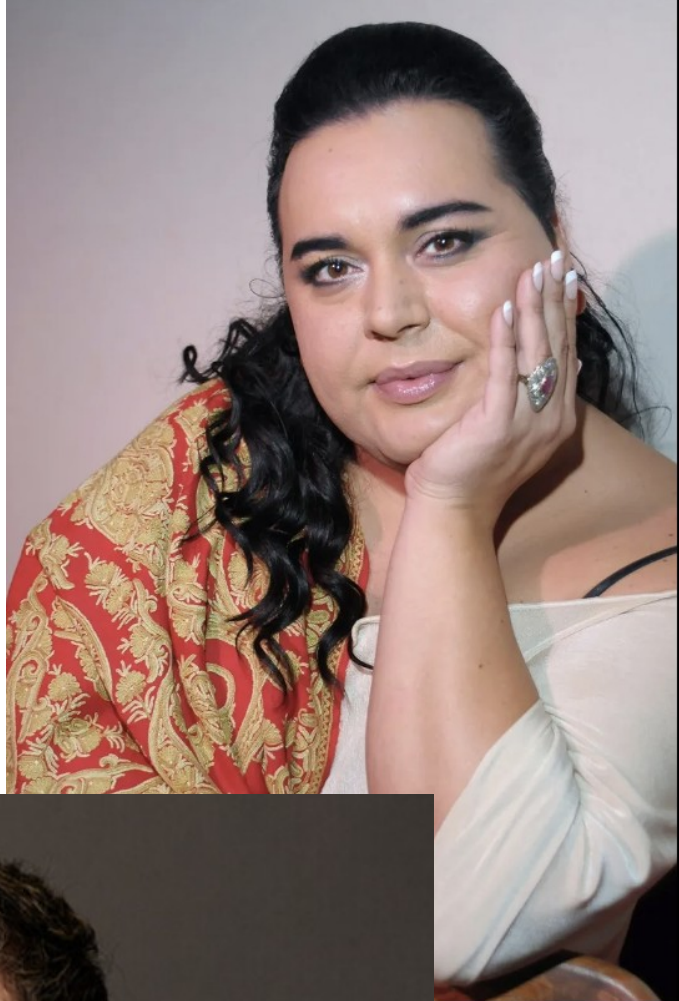
# Genero ikuspegia zer den ulertzen eta barneratzen

- Zer da generoa?
- Zer da genero ikuspegia?
- Zer da berdintasuna?
- Eta interseksionalitatea?









## **SEXU BIOLOGIKOA**

Oinarrizko eta bigarren mailako sexu-karakterek, kromosomak, hormonak eta genitalak definitzen duten sailkapen bat.

*Emea- Intersexuala-Arra*

## **GENERO ADIERAZPENA**

Ingurune zehatz batean gizarteak espero/agintzen duen genero identitate batekin adostasuna/desadostasuna adierazteko modu ezberdinak.

*Femeninoa-Maskulinoa*

## GENERO IDENTITATEA

Jaiotzean esleitutako sexuarekin identifikazioa. Barne-barneko sentimendua da eta gizarteak espero duenarekin aurrez aurre jartzen da, bi kategoria nkontrajarrien bidez: emakumeak eta gizonak. Pertsona bat ez bada identifikatzen jaiotzean esleitutako sexuarekin "trans" izango da; eta bai egiten badu, "cis".

*CIS - TRANS*

*Transgenero - Genero Aldakorra – Queer*



## **SEXU DESIOAREN ORIENTAZIOA**

Sexu-desioa/desio erromantikoa “nagusiki” zuzentzen den sexu eta genero identitateak.

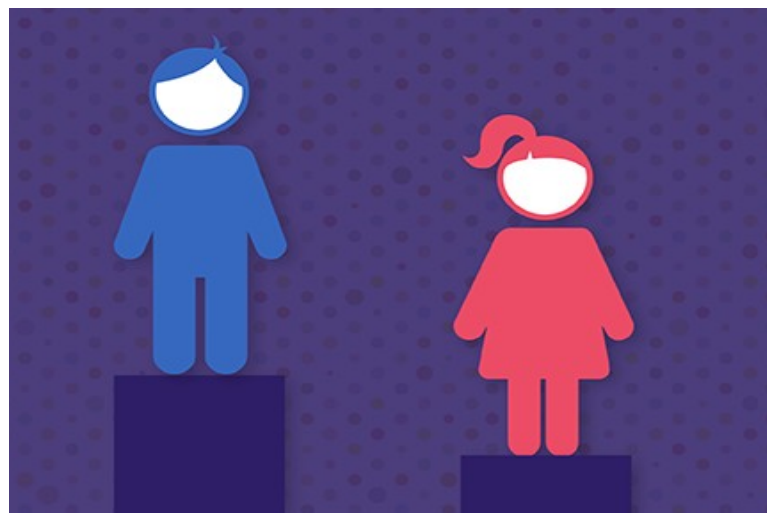
*Heteronorma-LGTBI+*

## GENERO SISTEMA:

### DIKOTOMIA ETA HIERARKIA

Kategoria zehatzak eta  
baztertzailak

PRODUKZIOA  
OBJETIBOA  
UNIBERTSALA  
RAZIONALA  
ABSTRAKTUA  
PUBLIKOA  
EKINTZAK  
BURUA  
LITERALA



ERREPRODUKZIOA  
SUBJETIBOA  
PARTIKULARRA  
EMOZIONALA  
ZEHATZA  
PRIBATUA  
BALOREAK  
GORPUTZA  
METAFORIKOA

**PATRIARKATUA:** *"Gurasoen gobernua, non autoritatea familiako buru den gizonak gauzatzen duen, ondarearen jabea dena, eta horren parte dira seme-alabak, emaztea, esklaboak eta ondasunak".* Familia gizarte-ordenaren oinarritzko erakundea da, eta emakumeen zapalkuntza azaltzeko balio du.

## NOLA EGITEN DU PATRIARKATUAK?

- Lanaren banaketa sexuagatiko eta kapitalismoa
- Derrigorrezko Heterosexualitatea eta familia nuklearra: senidetasun harremanak
- Sexu-kontratua
- Generoaren araberako sozializazioa eta indarkeria sinbolikoa
- Indarkeria matxista



## Interseksionalitatea



**Kimberlé W. CRENSHAW:** “La noción de interseccionalidad se refiere a los procesos complejos, irreducibles, variados y variables que en cada contexto derivan de la **interacción de factores sociales, económicos, políticos, culturales y simbólicos**”

*CRENSHAW, K. Demarginalizing the Intersection of Race and Sex: A Black Feminist Critique of Antidiscrimination Doctrine, Feminist Theory and Antiracist Politics. University of Chicago Legal Forum, 14 (1989), pp. 139-167.*







# MASKULINITATE HEGEMONIKOA

GIZONA

GAZTEA

BEGIBISTAKO  
EZGAITASUNIK  
GABE

MASKULINOA=  
“emakume  
manerarik”gabe

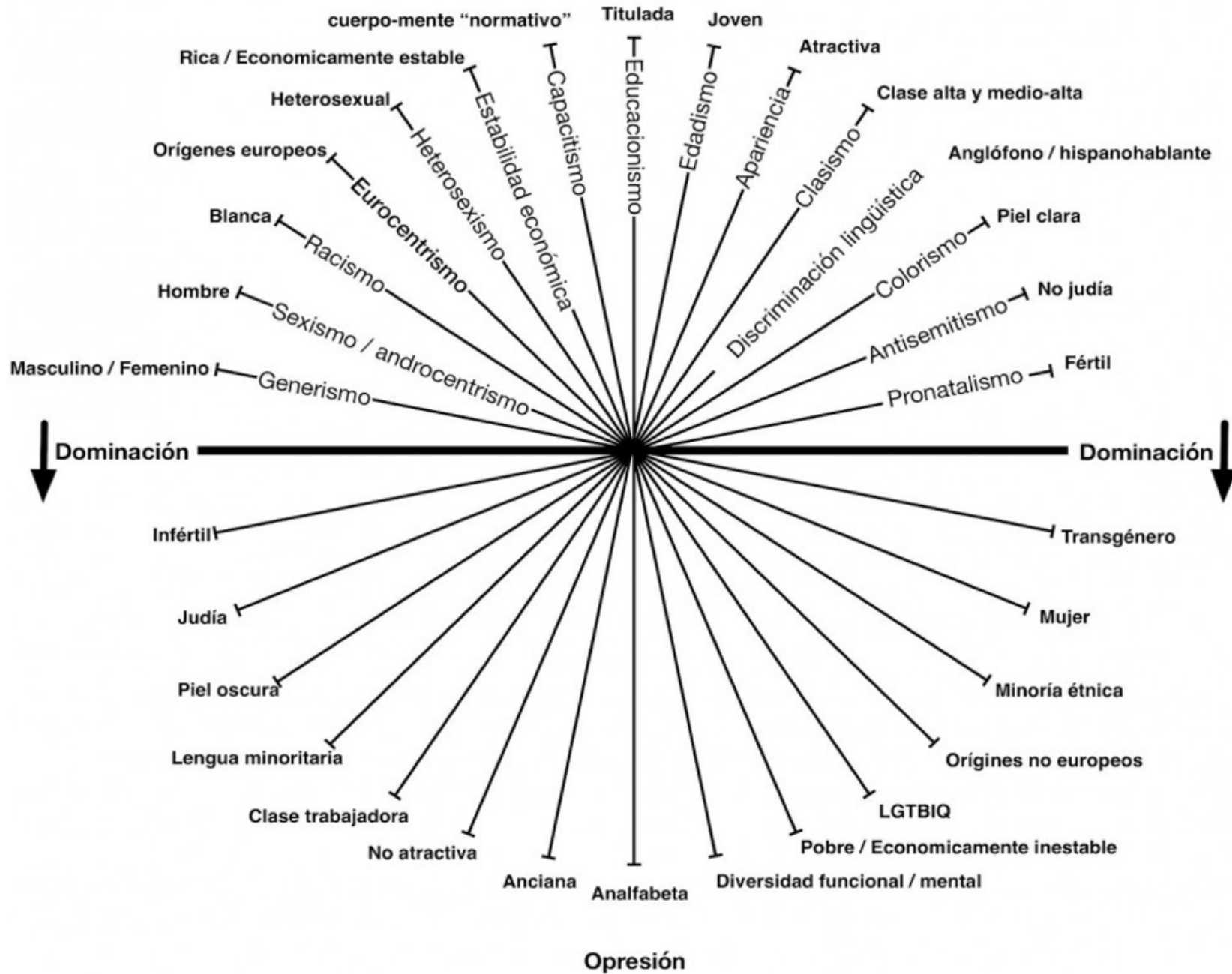


ZURIA

ITXURA  
ONEKOA

HETEROSEXUALA

# Privilegios / Normas sociales



# NORMALITASUNA ETA BAZTERRAK

## LA NORMALIDAD Y LOS MÁRGENES

ELKARREKIN LOTZEN DIREN ZAPALKUNTZA-ARDATZAK  
EJES DE OPRESIÓN QUE SE ENTRELAZAN:

- Sexu/generoa
- Sexu eta genero aniztasuna/LGTBIQ+
- Maila sozioekonomikoa
- Ikasketa-maila
- Aniztasun funtzionala
- Aniztasun kognitiboa eta neuroaniztasuna
- Adina
- Jatorria
- Erlijio, kultura eta sinesmen aniztasuna
- Aniztasun etniko eta arraziala
- Landa eremua/hiria
- Aniztasun fisikoa (transfobia, gordofobia, enanismo, sindromeak..)
- ...

*“Otros” cuerpos*

*“Los no dichos”*

## GENERO SISTEMA PATRIARKALAREN ONDORIOAK

Identifikatu dezakezu zure ingurunean sexua, genero identitatea, genero adierazpena edota sexu orientazioagatik jasandako diskriminazio egoerarik edota erasorik?

Identifikatu dezakezu nola eragiten duen genero sistemak zure elkarteko errealitatean eta pertsonengan?

- Genero sistema eta **osasuna/ezgaitasunak**
- Genero sistema eta **kultura**
- Genero sistema eta **kirola**
- Genero sistema eta **parte hartzea**

[Un sistema pensado para el hombre campeón](#)



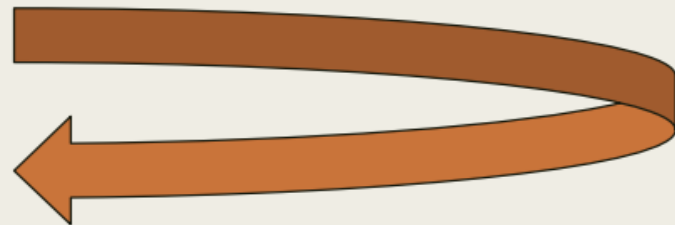
# LANAREN BANAKETA SEXUALA +FAMILIA NUKLEARRA+ DERRIGORREZKOA HETEROSEXUALITATEA



Emakumeak lan merkatura sartzea

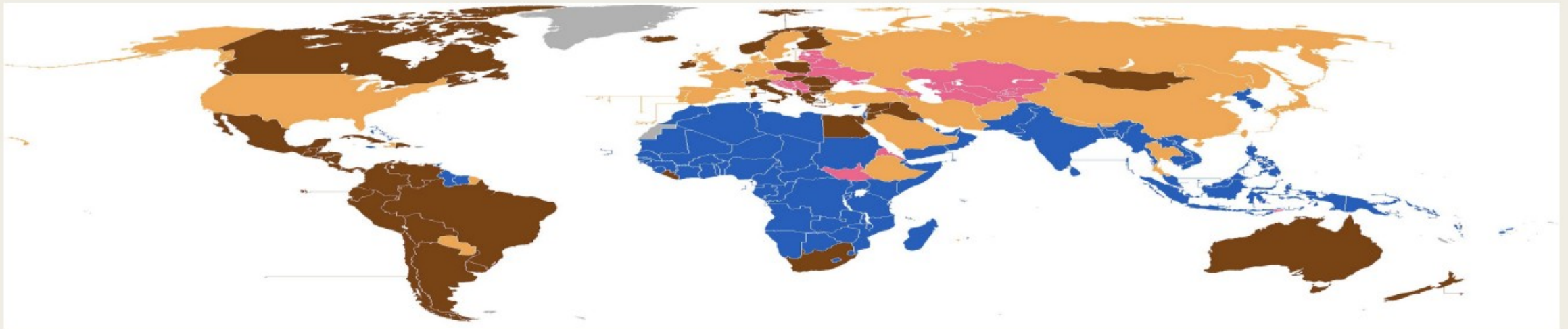


- ❑ Soldata arrakala, kristalezko sabaia, zoru labainkorra
- ❑ Lanaldi bikoitza
- ❑ Zaintzen krisia



# KOLONIALISMOA Y KAPITALISMOA

"ETXEKOANDREA"--> ETXEKO LANGILEAK



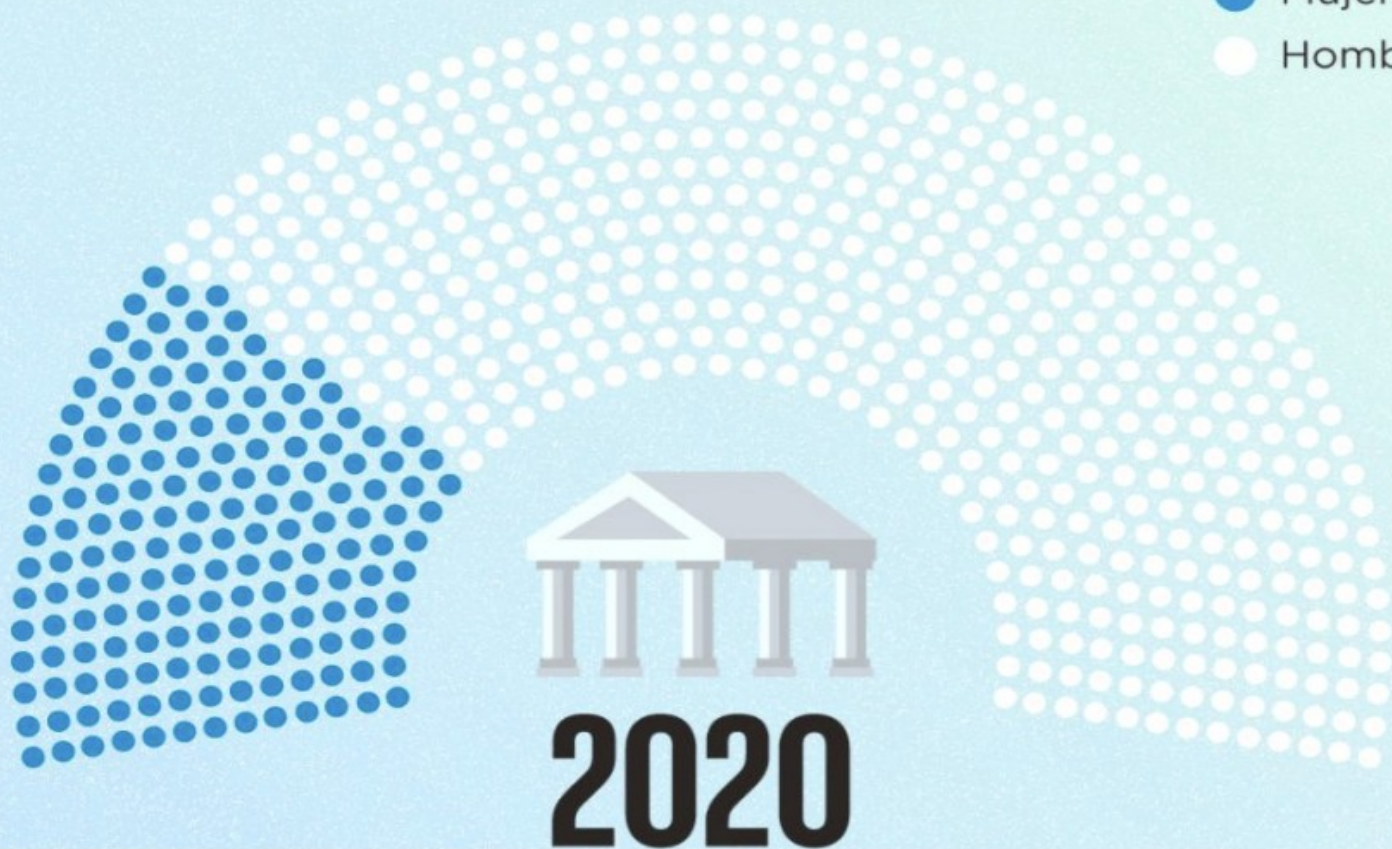
ZAINTZEN KATE GLOBALAK

# EMAKUMEEN ORDEZKARITZA

## MUJERES PARLAMENTARIAS EN TODO EL MUNDO

Desde 1997 hasta 2020

● Mujeres  
● Hombres



**24.9%** de quienes integran los parlamentos de todo el mundo son **mujeres**.



# Feminización de la pobreza

es el creciente empobrecimiento material de las mujeres, el empeoramiento de sus condiciones de vida y la vulneración de sus derechos fundamentales

Saskia Sassen: “no sólo se está feminizando la pobreza, sino que se está feminizando la supervivencia. La producción alimenticia de subsistencia, el trabajo informal, la emigración o la prostitución son actividades económicas que han adquirido una importancia mucho mayor como opciones de supervivencia para las mujeres”.

**“Aunque las mujeres realizan el 66% del trabajo en el mundo y producen el 50% de los alimentos, solo reciben el 10% de los ingresos y poseen el 1% de la propiedad.”**

**AMNISTÍA**  
INTERNACIONAL 



# OSASUNA ETA GENEROA

**“Se esperaba que la tasa de pobreza entre las mujeres disminuyera el 2,7% entre 2019 y 2021. Sin embargo, las proyecciones ahora prevén un aumento del 9,1% debido a la pandemia y sus consecuencias.”**

**AMNISTÍA  
INTERNACIONAL**



**KULTURA ETA GENEROA: egotea eta begirada**

# LOS PREMIOS DE LA ACADEMIA: MEJOR DIRECTOR

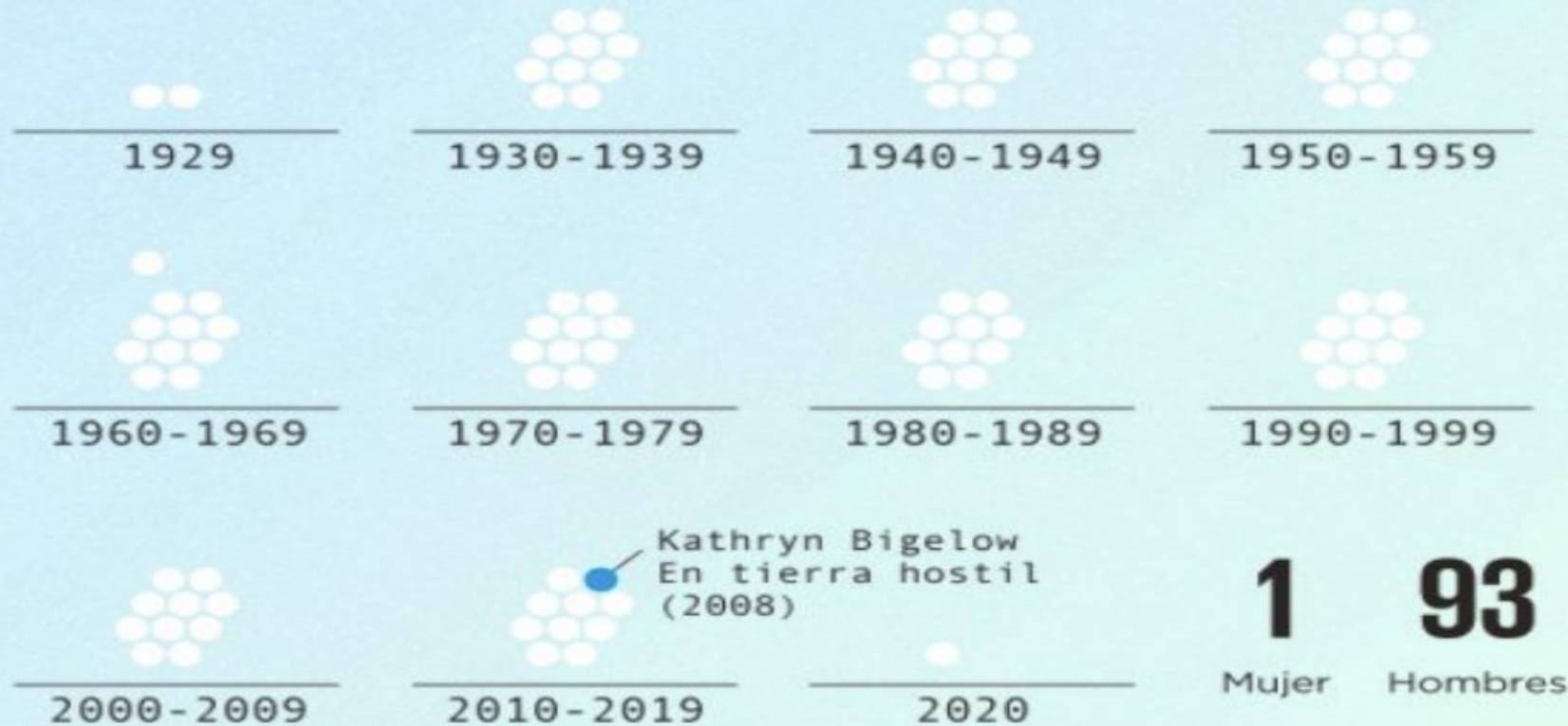
Desde 1929 hasta 2020



## Kathryn Bigelow

es la única directora mujer en obtener el premio en **los 92 años** de historia de la ceremonia.

- Mujeres
- Hombres





# BRECHA SALARIAL DE GÉNERO EN EL DEPORTE

En 2019

**Primas** determinadas por la FIFA  
por la participación de equipos en **el Mundial**



**400**  
MILLONES \$



**Hombres**  
32 equipos



**30**  
MILLONES \$



**Mujeres**  
24 equipos

# Zergatik eta zertarako txertatu genero ikuspegia?

Ekintza positibotik genero zeharkakotasunera

[https://www.youtube.com/watch?v=g\\_YOw-jXuEc&ab\\_channel=ServiciosP%C3%BAblicosUGT](https://www.youtube.com/watch?v=g_YOw-jXuEc&ab_channel=ServiciosP%C3%BAblicosUGT)



## Genero ikuspegia

“Teorian genero ezberdintasuna ez duen ekintza batean nola sustatu berdintasuna?”

Gure ekintza baino lehen, eremu horretan genero sistemak nola eragiten duen aztertzea da, gure ekintzen errealitate hori, hobetu edo desagerrarazi ezin badugu, behintzat ez erreproduzitzeko.

“Berdina egiten dugu, emakume zein gizon izan”.

“Ez dugu kontuta izaten emakumea edo gizona den, baizik eta bere egoera eta beharrak”



Zer ekintza zehatzak garatu genitzake berdintasunarekin zerikusirik ez duen proiektu batean?

## Genero politika ezberdinak

- **Genero-politika neutralak:** rolei buruzko informazio zehatza dute oinarri, eta emakumeen eta gizonen erantzukizunak, baliabideak modu eraginkorrean esleitzeko. Hala ere, kontuan hartzen dute lanaren banaketa orokorra eta emakumeek eta gizek duten baliabideak eta boterea, haien asmoa ez da genero-desberdintasunak zalantzan jartzea, biei mesede egitea baizik.
- **Genero-politika espezifikoak:** emakumeen premia espezifikoak aitortzea horiek bultzatzen dituzten politiketara eramaten ditu, haiek kontrola ditzaketen baliabideak edo zuzenean onuradun izan daitezkeen jarduerak. Politika horiek generoen artean indarrean dauden harreman desberdinak bere horretan uzteko joera izaten dute. Hau politika motak proiektu edo programa espezifikoaren oinarrian daude, eta horietan emakumeak talde objektiboa eta parte-hartzaile nagusiak.
- **Genero-birbanaketako politikak:** dauden genero-harremanak aldatzen saiatzen dira, bidezkoagoak, bidezkoagoak eta solidarioagoak, baliabideak, erantzukizunak eta boterea emakumeak eta gizonak.

## **Irabazi xederik ez duten entitateentzako dirulaguntzak - 2024**



**a) Elkarteetan erabaki gune eta ardura postuetan emakumeen presentzia areagotzea:**

**b) Berdintasunean tresnak eskuratzea**

- Proiektuaren kudeaketan berdintasun formakuntza edo berdintasunean esperientzia eta ibilbidea duten pertsonak gehitzeagatik.
- “Genero ikuspegia txertatzeko tresnak” ikastaroren batean parte hartzeko konpromisoagatik.

**c) Proiektutan berdintasun ikuspegia txertatzea:**

- Proiektuaren helburuen artean, genero-ikuspegia sustatzen duten helburuak berariaz jasotzea.
- Proiektuan genero-ikuspuntua txertatzen du, aurreikusitako jardueretan berdintasuna sustatzeko eta emakumeen eta gizonen arteko desberdinkeriak ezabatzeko metodo eta prozedurak aurreikusten ditu, horretarako neurri esanguratsuak zehaztuz eta garatuz.
- Proiektuan parte hartzen duten pertsonen familia, lana eta norberaren bizitza uztartzeko edota zaintzen erantzukizuna jarduerekin uztartzeko neurriak jasotzea.

## **Genero politiken adierazpen ezberdinak**

- Tratu berdintasuna
- Aukera berdintasuna
- Genero-ekitate
- Ekintza positiboa
- Zeharkakotasuna edo Mainstreaming (ez bakarrik emakumeak)



## De caseta a casa

*Ekintza positibotik genero zeharkakotasunera*

[https://www.youtube.com/watch?v=g\\_YOw-jXuEc&ab\\_channel=ServiciosP%C3%BAblicosUGT](https://www.youtube.com/watch?v=g_YOw-jXuEc&ab_channel=ServiciosP%C3%BAblicosUGT)

Generoaren zeharkakotasuna prozesu politikoan antolaketa (edo berrantolaketa), hobekuntza, garapena eta ebaluaketa da, berdintasunaren eta genero-berdintasunaren ikuspegia **ekintza guztietan, maila guztietan eta etapa guztietan** txertzeko.

*La transversalidad de género es la organización (o reorganización), la mejora, el desarrollo y la evaluación de los procesos políticos, de modo que una perspectiva de igualdad y equidad de género se incorpore **en todas las políticas, a todos los niveles y en todas las etapas**, por los actores normalmente involucrados en la adopción de medidas políticas.*

## Maila ezberdinak

- **Funtsezko maila:** helburu eta oinarrietan.
- **Egitura-maila:** prozedura eta mekanismoekin lotuta, antolaketa egituran, araudi eta jarraibideetan, langileen entrenamenduan, kontratazio-irizpideetan, ekintzetan eta organismo batek bere burua nola indartzen duen zehazten duten gainerako mekanismoak.
- **Maila kulturala:** erakundeak bere gain hartutako balioei eta bertako kideen jarrerari buruzkoa. genero-desberdintasunari dagokionez.

- Nola txertatu genero ikuspegia denak emakumeak bagara?
- Berdina eskatzen diegu emakume zein gizonei?
- Erresistentziak elkartean (berdintasunaren ispilua)
- Formakuntza falta, genero kontzeptua ez ulertzea
- Zailtasunak: denbora, baliabide falta...
- Ekintzekin ez ditugu helburuak lortzen
- Hizkuntzaren erabilera ez sexista, nola?





- “Gizonezkoen kirola izan denez historikoki, oraindik gure lana intrusio moduan ikusten da”
- “Kezka nagusia da errealitatea ongi ez interpretatzea”
- “Beti horrela egin da”
- Jendearen parte hartzea
- Kopuruetaz haratago, zer?
- Interseksionalitatea nola hartu kontutan?



# PAUSUZ PAUSU



# 1. Errealitatearen diagnosis: nolakoa da errealitate hori gure ekintza baino lehen?

INFORMAZIOA: <https://www.emakunde.euskadi.eus/informacion/evaluacion-impacto/webema01-contentemas/es/>



**2. Proiektu/ekintzaren diseinua:** nola egin dezakegu gure ekintzarekin diskriminazioa edo ezberdintasuna ez erreproduzitzeko, murrizteko edo desagerrarazteko?

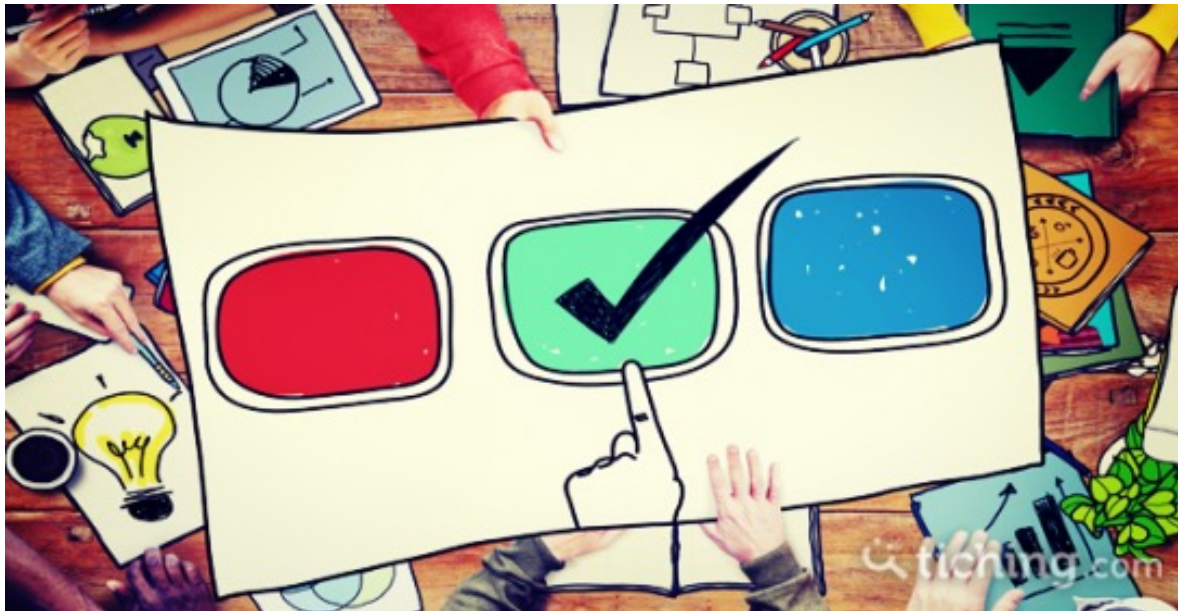
→ Gure eraginerako gaitasuna neurtu

→ Helburuak eta ekintzak diagnosiaren emaitzen arabera definitu

→ Helburu zehatzak ezarri identifikatu diren ezberdintasunetan eragina izateko



### 3. Ebaluaketa: nola jakin dezakegu lortu dugula?



→ Genero inpaktua neurtu: murriztu, desagerrarazi edo erreproduzitzea sahiestu dugu?

## 4. Aurrekontuetan ere genero ikuspegia txertatu

- Zenbat diru erabili da helburu bakoitza lortzeko baliabideak lortzeko?
- Zenbat emakume/gizon/beste pertsonak izan dute onura bat gure proiektuarekin?
- Ze ekintzetarako eskatzen ditugu dirulaguntzak?
- ...

## 5. Komunikazioa

Hizkuntza eta irudiaren erabilera ez sexista



## **Ariketa: eta gure proiektuan...**

- Zer egin?
- Nola egin?
- Non bilatu?
- Zalantzak

# ESKERRIK ASKO



[www.donostia.eus/partaidetza/formazioa](http://www.donostia.eus/partaidetza/formazioa)